

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 0 K 072686 16 Kž 4
Brčko, 12.01.2017. godine

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Maide Kovačević, kao predsjednika vijeća, Srđana Nedić i Dragane Tešić, kao članova vijeća, uz učesće Biljane Vasiljević, kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog M. H. iz P., zbog krivičnog djela Trgovina ljudima iz člana 207a. stav 1. u vezi sa stavom 31. Krivičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 33/13 i 26/16), odlučujući o žalbama Tužilaštva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, branioca D. V., advokata iz Kancelarije za pravnu pomoć Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i optuženog, podnesenim protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 072686 14 K od 15.07.2016. godine, nakon javne sjednice vijeća održane dana 12.01.2017. godine, u prisustvu tužioca Tužilaštva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine Sadike Fatić, branioca optuženog i optuženog, donio je

R J E Š E N J E

Uvažava se žalba Tužilaštva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, ukida presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 072686 14 K od 15.07.2016. godine i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 K 072686 14 K od 15.07.2016. godine, optuženi M.H., oglašen je krivim da je radnjama opisanim u izreci te presude počinio krivično djelo Iznuda iz člana 289. stav 1. Krivičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, za koje je, primjenom članova 42., 43. i 49. istog Zakona osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 8 (osam) mjeseci. Istom presudom odlučeno je da će se optuženom u izrečenu kaznu zatvora uračunati vrijeme provedeno u pritvoru od 22.05.2014. godine do 15.09.2014. godine, a na osnovu člana 57. stav 1. Krivičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Optuženi je oslobođen obaveze plaćanja troškova krivičnog postupka, a na osnovu člana 188. stav 4. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Oštećeni A.T. na osnovu člana 198. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine sa imovinskopravnim zahtjevom u cijelosti je upućen na parnicu.

Protiv navedene presude žalbu su podnijeli Tužilaštvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, branilac D. V., advokat iz Kancelarije za pravnu pomoć Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i optuženi M.H..

Tužilaštvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu tužilac) podnijelo je žalbu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka j. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja iz člana 299. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i odluke o krivičnopravnoj sankciji i troškovima postupka iz člana 300. stav 1. i 2. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Na kraju žalbe tužilac je predložila da Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine uvaži žalbu, ukine pobijanu presudu Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, te da nakon održanog glavnog pretresa optuženog oglasi krivim za počinjeno krivično djelo Trgovina ljudima iz člana 207a. stav 1. Krivičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, te mu izrekne kaznu zatvora u skladu sa zakonom ili da istu presudu preinači u pogledu istaknute pravne kvalifikacije, optuženog oglasi krivim za krivično djelo Trgovina ljudima iz člana 207a. stav 1. Krivičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i da mu izrekne kaznu zatvora u skladu sa zakonom. Tužilaštvo Brčko distrikta nakon isteka roka za žalbu dostavilo je ovom sudu dana 10.01.2017. godine nove dokaze i to potvrđenu optužnicu Tužilaštva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj T 18 0 KT 0009654 15 od 13. Oktobra 2016. godine protiv O.H., M.H. i A. H. zbog krivičnog djela Laka tjelesna povreda iz člana 170. stav 1. u vezi sa članom 31. Krivičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Takođe dostavljena je i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 099954 16 K od 29.11.2016. godine kojom je optuženi O. H. oglašen krivim zbog krivičnog djela Laka tjelesna povreda iz člana 170. stav 1. u vezi sa članom 31. Krivičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) mjeseca. Po ocjeni tužioca radi se o novim dokazima protiv optuženog M. H. koje bi trebalo uzeti u obzir prilikom odmjeravanja kazne optuženom kao otežavajuću okolnost koja bi uticala na kaznu koja će mu se izreći.

Branilac optuženog D. V., advokat iz Kancelarije za pravnu pomoć Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu branilac) podnijela je žalbu zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji. U žalbi je predložila da Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine uvaži njenu žalbu u cijelosti kao osnovanu i presudu Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 K 072686 14 K od 15.07.2016. godine preinači, tako što će optuženom M.H. izreći blažu krivičnopravnu sankciju, uslovnu osudu ili blažu kaznu zatvora ili primijeniti član 44. Krivičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i optuženom preostali dio kazne zatvora zamijeniti radom za opšte dobro na slobodi.

Optuženi M.H. žalbu je podnio zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o krivičnopravnoj sankciji. U žalbi ističe da nije počinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret, te moli sud da ga oslobodi od optužbe ili kazni uslovno, te da ukoliko ga sud ne oslobodi odgovornosti moli da mu se preostali dio kazne od četiri mjeseca zamijeni radom za opšte dobro na slobodi, pozivajući se na odredbu člana 44. Krivičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ili da mu se kazna zatvora smanji.

Tužilac je podnijela odgovor na žalbe branioca i optuženog, u kojem smatra da iste nisu osnovane, jer je prvostepeni sud za krivično djelo, za koje je optuženog oglasio krivim, odmjerio preblagu kaznu, nedovoljno cijeneći otežavajuće okolnosti na strani optuženog. U odgovoru na podnesene žalbe tužilac je predložila da se na osnovu člana 313. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine žalbe branioca optuženog i optuženog odbiju kao neosnovane.

Na javnoj sjednici vijeća ovog suda, održanoj dana 12.01.2017. godine, tužilac je izjavila da ostaje pri podnesenoj žalbi, da su razloge žalbe obrazložili, te je predložila da se žalba usvoji i odluči na način predložen u žalbi. Takođe, tužilac je podsjetila da je naknadno dostavila nove dokaze koji su se pojavili nakon okončanja pretresa, a koji dokazi bi mogli uticati na kaznu koja će se izreći optuženom, jer je optuženi istrajavao u izazivanju straha prema svjedocima koji su se plašili da svjedoče protiv njega u navedenom postupku.

Branilac optuženog je izjavila da ostaje kod podnesene žalbe i prijedlozima istaknutim u žalbi, te se usprotivila uvođenju novih dokaza koje je tužilac dostavila, jer smatra da se u ovoj fazi krivičnog postupka ne mogu dostavljati novi dokazi. Takođe, branilac je izjavila da podizanje optužnice protiv optuženog za drugo krivično djelo ne znači da će za isto biti i osuđen, a što se tiče dostavljene presude u odnosu na optuženog O. H., branilac je istakla da ista nije pravosnažna, jer je protiv iste podnesena žalba.

Optuženi M.H. je izjavio da ostaje pri svojoj žalbi i žalbi koju je podnijela njegov branilac.

Ovaj sud je ispitao pobijanu presudu u skladu sa članom 306. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odnosno u onom dijelu koji se pobija žalbama, a po službenoj dužnosti da li je na štetu optuženog povrijeđen Krivični zakon, nakon čega je odlučio kao u izreci, iz slijedećih razloga:

Žalba tužioca je osnovana.

Osnovano se žalbom tužioca prigovara da je prvostepeni sud prilikom donošenja pobijane odluke počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka j. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, jer je optužba prekoračena na način da je prvostepeni sud povredio objektivni identitet optužbe i optuženog oglasio krivim za krivično djelo Iznuda iz člana 289. stav 1. Krivičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, iako se optužnicom teretio za krivično djelo Trgovina ljudima iz člana 207 a. stav 1. Krivičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

U pogledu navedenog žalbenog prigovora tužilac je osnovano ukazala na propuste prvostepenog suda koji su za posledicu imali bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, usled čega je bilo nužno pobijanu presudu ukinuti i predmet vratiti prvostepenom sudu na ponovno suđenje. Optužnicom Tužilaštva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine od 17.12.2013. godine, potvrđenoj dana 31.12.2013. godine optuženom M.H. stavljeno je na teret krivično djelo Trgovina ljudima iz člana 207a stav 1., a sve vezi sa članom 31. Krivičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Tokom trajanja glavnog pretresa po navedenoj optužnici, tužilac je dana 06.05.2016. godine svojim podneskom izvršila preciziranje činjeničnog opisa optužnice, s tim što je pravna kvalifikacija krivičnog djela ostala nepromijenjena kao u optužnici.

Nakon što su provedeni svi dokazi, predloženi kako od strane tužioca, tako i od strane odbrane, te izvršen uvid u materijalnu dokumentaciju, a na koje sve dokaze je prvostepeni sud ukazao u pobijanoj odluci, prvostepeni sud je cijeneći sve provedene dokaze pojedinačno, kao i u njihovoj uzajamnoj vezi utvrdio da je optuženi M.H., na način opisan u dispozitivu presude, počinio krivično djelo Iznuda iz člana 289. stav 1. Krivičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Iz obrazloženja pobijane odluke proizilazi, a o čemu se govori na strani 21. odluke, iz provedenih dokaza na glavnom pretresu nije se moglo, van razumne sumnje,

utvrditi da je optuženi počinio krivično djelo Trgovina ljudima iz člana 207a stav 1. Krivičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, za koje se teretio potvrđenom optužnicom, pa je prvostepeni sud izvršio prekvalifikaciju krivičnog djela i optuženog M. H. oglasio krivim za krivično djelo Iznuda iz člana 289. stav 1. Krivičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Ukoliko se uporedi izreka pobijane presude i činjenični opis iz potvrđene, odnosno na glavnom pretresu precizirane optužnice od strane tužioca, nije teško primijetiti da je prvostepeni sud u znatnom dijelu izmijenio činjenični opis optužnice, na način da je najveći dio činjeničnog opisa iz precizirane optužnice izostavio, ostavljajući manji dio činjeničnog opisa, te istom samoinicijativno dodao dio teksta, prilagođavajući činjenični opis obilježju bića krivičnog djela Iznuda iz člana 289. stav 1. Krivičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Na navedeni način prvostepeni sud je konstruisao sasvim drugo krivično djelo od onog za koje je tužilac teretio optuženog, potvrđenom i preciziranom optužnicom. Prvostepeni sud je optuženog oglasio krivim za potpuno drugo krivično djelo u odnosu za koje se teretio optužnicom, na takav način izlazeći izvan okvira ovlašćenja koje ima po Zakonu o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, na izvjestan način preuzimajući na sebe ulogu tužioca.

Odredbom člana 280. (vezanost presude za optužbu) stavom 1. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, propisano je da se presuda može odnositi samo na lice koje je optuženo i samo na djelo koje je predmet optužbe sadržane u potvrđenoj, odnosno na glavnom pretresu izmijenjenoj optužnici. U smislu navedene zakonske odredbe proizilazi da se presuda mora odnositi na konačan sadržaj optužnog akta, tj. na ono što je obuhvaćeno potvrđenom, odnosno na glavnom pretresu preciziranom optužnicom i presuda ne smije izaći iz granica opisa događaja kako je opisan u optužnici. Identitet optužbe i presude mora postojati i u obimu i u sadržaju. Bez izmjene optužbe, sud ne može zasnovati presudu na činjenicama koje su utvrđene na glavnom pretresu, jer je samo tužilac ovlašten da činjeničnim opisom u optužnici odredi predmet suđenja, a u skladu sa odredbom člana 16. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Odredba člana 280. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ukazuje na nužnu podudarnost između donesene presude i optužbe. Međutim, prvostepenom presudom se potpuno izgubio identitet između predmeta optužbe i predmeta presude, budući da je prvostepeni sud u značajnom dijelu izmijenio činjenični opis na opisan način, te optuženog oglasio krivim ne za drugačije, nego za potpuno drugo krivično djelo u odnosu na djelo za koje se teretio potvrđenom, odnosno preciziranom optužnicom. U takvoj situaciji, kada se presuda odnosi na drugo krivično djelo, bez obzira što je ono lakše za optuženog, nema objektivnog identiteta između presude i optužbe.

Kada sud nađe da pravna kvalifikacija krivičnog djela data u optužnici ne stoji, sud je trebao ocijeniti je li moguće utvrđeno postupanje optuženog uklopiti u činjenični opis djela iz optužnice, uz eventualno određene manje intervencije u tom pravcu, vodeći računa da se ne naruši identitet optužnice. Međutim, u datoj situaciji prvostepeni sud je optuženog proglasio krivim za ono, što mu se uopšte ne stavlja na teret, već mu stavlja na teret potpuno novu inkriminaciju koja, s obzirom na zaštitni objekat, predstavlja drugo krivično djelo, različito od krivičnog djela za koje se tereti potvrđenom odnosno preciziranom optužnicom od strane tužioca tokom glavnog pretresa dana 06.05.2016. godine.

Krivično djelo Trgovina ljudima iz člana 207a. Krivičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, za koje se teretio potvrđenom optužnicom, spada u grupu krivičnih

djela protiv polne slobode i morala sa zaštitnim objektom polnih sloboda i morala, dok krivično djelo Iznuda iz člana 289. Krivičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, za koje je optuženi oglašen krivim spada u grupu krivičnih djela protiv imovine, sa zaštitnim objektom imovinom građana. S tim u vezi, prvostepeni sud je na navedeni način počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka j. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, jer je prekoračio optužbu i potpuno povrijedio objektivni identitet optužnice, a na šta se žalbom tužioca opravdano ukazuje. Pri tome treba imati u vidu i to da je prvostepeni sud, s obzirom na zaprijećene kazne za navedena dva krivična djela, optuženog oglasio krivim za lakše krivično djelo, od onog za koje se tereti optužnicom, ali bez obzira na tu činjenicu, pri tome je povredio objektivni identitet optužnice.

Prvostepeni sud je nakon provedenog dokaznog postupka i ocjene dokaza pokušao da činjeničnom utvrđenju, do kojeg je došao, prilagodi kako činjenični opis radnje izvršenja krivičnog djela, tako i pravnu kvalifikaciju, ali je pri tome izašao izvan okvira zakona i iz utvrđenih činjenica konstruisao sasvim drugo krivično djelo za koje je optuženog oglasio krivim od onog krivičnog djela iz potvrđene i precizirane optužnice, izostavljajući najveći dio činjeničnog opisa iz optužnice, te dodajući određeni dio teksta, pravno kvalifikujući isti kao krivično djelo Iznuda. Objektivni identitet između optužbe i presude postoji, ako se radi o istoj radnji ili o istom događaju o kome se sudi i to u njegovim bitnim dijelovima, što je izostalo na način na koji je prvostepeni sud odlučio.

Na ovom mjestu nužno je podsjetiti na sadržaj odredbe člana 280. stav 2. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine koji propisuje da sud nije vezan za prijedlog tužioca u pogledu pravne ocjene djela. Moguće su situacije da na osnovu provedenih dokaza sud i tužilac dođu u pogledu istih utvrđenih činjenica do različitih zaključaka u pogledu pravne ocjene djela koje se optuženom stavlja na teret. U takvoj situaciji, ne zadirući značajnije u činjenični opis, prvostepeni sud obrazloženje, eventualno promjene pravne kvalifikacije u odnosu na isto činjenično utvrđenje, daje u obrazloženju odluke. Analizirajući pobijanu odluku s aspekta istaknutog žalbenog prigovora, ovaj sud dolazi do zaključka da je prvostepeni sud pogrešno cijenio ovlaštenja koja ima u skladu sa članom 280. stavom 2. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, te se upustio u nedozvoljene izmjene činjeničnog opisa i izmjenu pravne kvalifikacije krivičnog djela za koje se optuženi tereti i sa aspekta zaštitnog objekta kojeg štiti određena glava krivičnih djela i pri tome potpuno povrijedio objektivni identitet optužnice i presude, koji se potpuno izgubio, imajući u vidu opis radnji za koje se optuženi teretio u odnosu na opis radnje i kvalifikaciju krivičnog djela za koje je oglašen krivim.

Prvostepeni sud nije ovlašten vršiti takve izmjene optužnice ukoliko bi one predstavljale osudu za potpuno drugo krivično djelo od onog koje je optuženom stavljeno na teret potvrđenom optužnicom. Takav propust je načinio prvostepeni sud upuštajući se u izmjene, kako činjeničnog opisa, tako i pravne kvalifikacije krivičnog djela za koje je optuženog oglasio krivim, iako tužilac nije izmijenio optužnicu nego je istu samo precizirao, kako je to u prednjem dijelu ove odluke navedeno. Na takav način je prekoračio optužbu i počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka j. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Budući da je prvostepeni sud izmijenio činjenični opis i pravnu kvalifikaciju krivičnog djela za koje je optuženog oglasio krivim, prvostepeni sud nije poštovao odredbu člana 280. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, jer se presuda može odnositi samo na djelo koje je predmet optužbe sadržane u potvrđenoj, odnosno na glavnom pretresu izmijenjenoj optužnici. Prvostepeni sud je tako došao u situaciju da je optuženog oglasio krivim za drugo

krivično djelo od onog za koje je optužen, budući da se radi i o različitim individualno zaštitnim objektima. S tim u vezi, bez obzira što je optuženi oglašen krivim za lakše krivično djelo od onog za koje se teretio potvrđenom optužnicom, optužba je prekoračena na navedeni način. Budući da je tužilac ostao pri optužnici preciziranoj na glavnom pretresu, prvostepeni sud, bez intervencije tužioca, nije mogao prilagoditi činjenični opis krivičnog djela na taj način da optuženog osudi za potpuno drugo krivično djelo, na način da je iz činjeničnog opisa krivičnog djela izostavio najveći dio opisa, te istom dodao nove činjenice koje ne sadrži optužnica. Prvostepena presuda se mogla odnositi samo na djelo koje je predmet optužnice i čiji zaštitni objekat su polne slobode i moral, pa prvostepeni sud nije mogao izvršiti navedenu modifikaciju činjeničnog opisa djela i optuženog oglasiti krivim za drugo krivično djelo.

Imajući u vidu napred navedeno, pobijanom presudom počinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka j. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, na koju se žalbom tužioca osnovano ukazuje.

Budući da je ovaj sud uvažio žalbu tužioca, prvostepena presuda je ukinuta zbog navedene bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pa se ovaj sud nije ni upuštao u ocjenu ostalih žalbenih prigovora koje je tužilac istakla u žalbi, a ni žalbene prigovore koje su u žalbi istakli branilac i optuženi.

U ponovljenom postupku suđenja, prvostepeni sud će otkloniti navedenu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, na koju je ukazano ovim rješenjem, po potrebi ponoviti sve do sada provedene dokaze, odnosno izvesti dokaze za kojima se eventualno ukaže potreba, vodeći pri tome računa o uputama ovog suda, te obratiti pažnju na ostale žalbene prigovore koje su u žalbama istakli tužilac, branilac optuženog i optuženi.

Nakon tako provedenog postupka prvostepeni sud će biti u mogućnosti donijeti pravilnu i zakonitu odluku.

Budući da je žalba tužioca osnovana, ovaj sud je na osnovu člana 315. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, uvažavajući žalbu tužioca, odlučio kao u izreci ovog rješenja.

ZAPISNIČAR

Biljana Vasiljević

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Maida Kovačević